

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ПРАВНИЧИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія з гуманітарних та соціально-економічних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Голова циклової комісії

_____

“ _____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 08 право

спеціальність 081 право

інституту, факультету, відділення Правничий коледж
(назва інституту, факультету, відділення)

Кредитно-модульна система
організації навчального процесу

Економічна теорія. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів за галуззю знань 08 право, спеціальністю 081 - право. – Львів, 2016.

Розробники: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади).
к.е.н., доц. Стасишин А.В.
викл. Правничого коледжу Круглякова В.В.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії з гуманітарних та соціально-економічних дисциплін Правничого коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка.

Протокол № __ від « __ » _____ 2016 р.

Голова циклової комісії з професійно-орієнтованих дисциплін
Правничого коледжу
Львівського національного університету
імені Івана Франка _____ викл. Купецька О.І.

« __ » _____ 2016 р.

Схвалено Педагогічною радою Правничого коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол № __ від “ ____ ” _____ 20__ р.

“ ____ ” _____ 20__ р.

Голова _____ доц. Цікало В.І.

©Стасишин А.В., к.е.н., доц.,
2016.

© Круглякова В.В., викл., 2016.

© ЛНУ ім. І.Франка., 2016

1. Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни “Економічна теорія”)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів, – 8	<u>Галузь знань 08 право</u>	Нормативна (за вибором студента)	
Модулів – 3	Спеціальність 081 право	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Курсова робота		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин: денна форма – 288; заочна форма – 288.		1, 2-й	1, 2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3/4 самостійної роботи студента – 5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Молодший спеціаліст	<i>Лекції</i>	
		70 год.	36 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		52 год.	4 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		–	–
		<i>Самостійна робота</i>	
		166 год.	248 год.
ІНДЗ:			
Вид контролю: залік, іспит.			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – забезпечити достатню основу для систематичного вивчення здобутків економічної науки та самостійного аналізу економічних явищ та процесів.

Завдання:

- ознайомити студентів із понятійно-категоріальним апаратом економічної теорії;
- розкрити природу економічних проблем та господарської поведінки суб'єктів національної економіки;
- сформулювати уявлення про засади функціонування національної економіки та економічної системи;
- розкрити систему визначників поведінки головних економічних суб'єктів.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- понятійний апарат сучасної економічної теорії;
- ключові відмінності в теоретичній спадщині представників різних напрямів економічної науки;
- основні проблеми економічної організації суспільства;
- роль та місце кожного із економічних суб'єктів у сучасній системі господарювання

вміти:

- аналізувати національну економіку як цілісну систему з усіма її взаємозв'язками з іншими проявами людської життєдіяльності;
- досліджувати структуру та ефективність функціонування товарних та фінансових ринків, ринків факторів виробництва;
- моделювати поведінку споживачів за різних станів зовнішнього середовища;
- прогнозувати господарські рішення фірм;
- аналізувати поведінку державних інституцій та економічну політику

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологія економічної теорії та ринкова економіка.

Тема 1. Економічна теорія як наука.

Предмет і функції економічної теорії. Предмет економічної теорії. Економічні суб'єкти. Національна економіка. Економічна ефективність. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка. Економіка і право. Функції економічної теорії. Позитивна і нормативна економічна наука. Економічна теорія та економічна політика. Цілі економічної політики.

Методологія економічної теорії. Основні методи пізнання економічних процесів. Наукове абстрагування. Економічний аналіз. Економічні категорії та економічні закони. Економічне моделювання. Ендогенні та екзогенні змінні. Економічні показники та їх види. Пастки на шляху економічного пізнання. Економічне сприйняття. Філософія економічної теорії.

Місце економічної теорії у системі економічних наук. Економічна теорія як теоретико-методологічна основа інших економічних наук. Етапи розвитку економічної теорії. Основні напрями та школи в економічній теорії. Внесок українських учених у розвиток економічної науки.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: у 2 кн. – Кн.1.: Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка / [С.М.Панчишин, П.І.Островерх,

- В.Б.Буняк та ін.]; за ред. С.Панчишина і П.Островерха. – 4-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2009. – С.12-50.
2. Вступ до економічної теорії: Підручник. – Вид. третє, доповнене / [З.Ватаманюк, С.Панчишин, С.Кудин та ін.]; за ред. З.Ватаманюка. – Львів: “Новий Світ – 2000”, 2006. – С.6-46.
3. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / [З.Ватаманюк, С.Панчишин, В.Буняк та ін.]; за ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К: Альтернативи, 2001. – С.9-31.
4. Макконнелл К.Р. Макроекономіка / К.Р.Макконнел, С.Л.Брю. – Львів: Просвіта, 1997. – С.7-22.
5. Економічна теорія: політекономія. Підручник/ За ред..В.Д.Базилевича. – К.: Знання-Прес, 2008. – С.13-37.

Тема 2. Загальні основи економіки.

Економічні потреби та виробничі ресурси. Потреби та їх класифікація. Розвиток економічних потреб та їх безмежність. Потреби та економічні інтереси. Види економічних інтересів і їх взаємодія. Виробничі ресурси. Відновні та невідновні ресурси.

Виробництво та ефективність використання ресурсів. Процес виробництва як взаємодія його факторів. Витрати виробництва. Економічні та бухгалтерські витрати. Ефективність використання ресурсів. Повна зайнятість і повний обсяг виробництва. Проблема вибору і виробничі можливості національної економіки. Крива трансформації. Альтернативна вартість.

Економічне зростання. Суть і значення економічного зростання. Фактори і типи економічного зростання. Інтенсифікація економіки. Погляди на економічне зростання. Необхідність поліпшення стану довкілля.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: у 2 кн. – Кн.1.: Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка / [С.М.Панчишин, П.І.Островерх, В.Б.Буняк та ін.]; за ред. С.Панчишина і П.Островерха. – 4-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2006. – С. 51-82.
2. Вступ до економічної теорії: Підручник. – Вид. третє, доповнене / [З.Ватаманюк, С.Панчишин, С.Кудин та ін.]; за ред. З.Ватаманюка. – Львів: “Новий Світ – 2000”, 2006. – С. 47-79.
3. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / [З.Ватаманюк, С.Панчишин, В.Буняк та ін.]; за ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К: Альтернативи, 2001. – С.9-31.
4. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Макроекономіка / Пер. з англ. – Львів: Просвіта, 1997. – С.7-31-53.
5. Економічна теорія: політекономія. Підручник/ За ред..В.Д.Базилевича. – К.: Знання-Прес, 2008. – С.48-89.

Тема 3. Форма виробництва та економічна система.

Суть та генезис товарної форми виробництва. Натуральна форма виробництва. Причини виникнення і розвитку товарного виробництва та його види. Продукт виробництва як товар. Види цін та їхні функції.

Суть та функції грошей. Суть грошей та їх еволюція. Функції грошей. Кількість грошей в обігу. Грошові агрегати. Інфляція. Суть, структура та види грошових систем. Демонетизація золота.

Економічна система. Суть та механізми економічної системи. Типізація економічних систем. Власність, її об'єкти та суб'єкти. Права власності. Історичні типи, види і форми власності. Тенденції у розвитку відносин власності. Командна економіка як економічна система та її неспроможність. Шляхи переходу до ринкової економіки.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островецького. К.: Знання, 2006. – С. 83 – 132.
2. Вступ до економічної теорії. Підручник / За ред. З. Ватаманюка. – Львів: Новий Світ – 2000, 2006. – С. 80 – 140.
3. Економічна теорія: політекономія. Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання – Прес, 2004. – С. 61 – 94; 115 – 183.
4. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / [З.Ватаманюк, С.Панчишин, В.Буняк та ін.]; за ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К: Альтернативи, 2001. – С. 71-85.

Тема 4. Ринкова економіка.

Ринкова економіка як господарська система. Основні принципи організації ринкової економіки. Моделі ринкової економіки. Модель кругопотоку ресурсів, продуктів і доходів у ринковій економіці.

Зміст, функції та види ринків. Суть та функції ринку. Види ринків. Ринок товарів і послуг. Ринки ресурсів. Ринок праці. Ринок природних ресурсів. Фінансові ринки. Кредитний ринок. Ринок цінних паперів. Інші сегменти національного ринку.

Інфраструктура ринкової економіки. Елементи інфраструктури товарного ринку. Товарна біржа. Фондова біржа. Фондові індекси. Біржа праці. Фінансові посередники. Банківська система. Небанківські фінансові інститути. Формування ринкової інфраструктури в Україні.

Ринкові структури та їхні ознаки. Типи ринкових структур. Досконала конкуренція. Ефективність ринкового середовища за досконалої конкуренції. Монополія та її різновиди. Поведінка монополії. Основні ознаки олігополії. Монополістична конкуренція. Показники рівня монополізації ринку. Антимонопольне законодавство.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островецького. – К.: Знання, 2006. – С. 133 – 183.
2. Вступ до економічної теорії. Підручник / За ред. З. Ватаманюка. – Львів: Новий Світ – 2000, 2006. – С. 141 – 209.
3. Економічна теорія: політ економія. Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. К.: Знання–Прес, 2004. – С. 184 – 208.
4. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / [З.Ватаманюк, С.Панчишин, В.Буняк та ін.]; за ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К: Альтернативи, 2001. – С.46-70.

Змістовий модуль 2. Ринковий механізм та економічні суб'єкти у відкритій економіці.

Тема 5. Ринковий механізм.

Попит і пропозиція та їх визначники. Попит і його види. Шкала і крива попиту. Закон попиту. Визначники попиту. Рух по кривій попиту та її переміщення. Пропозиція і її види. Шкала та крива пропозиції. Закон пропозиції. Визначники пропозиції. Рух по кривій пропозиції та її переміщення.

Сутність та дія ринкового механізму. Сутність ринкового механізму. Взаємодія попиту і пропозиції. Рівноважна ціна і кількість. Державне регулювання цін. Максимальні і мінімальні ціни. Вплив змін у попиті на ринкову рівновагу та змін у пропозиції на ціну.

Переваги і недоліки ринкового механізму. Розв'язання ринком основних проблем організації національної економіки. Слабини ринкового механізму. Необхідність державного регулювання економіки.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – К.: Знання, 2006. – С. 184-211.
2. Вступ до економічної теорії. Підручник / За ред. З. Ватаманюка. – Львів: Новий Світ–2000, 2006. – С.210-236.
3. Економічна теорія: політекономія. Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання–Прес, 2004. – С. 209 – 228.
4. Макконнелл К.Р. Макроекономіка / К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю. – Львів: Просвіта, 1997. – С.77-95.
5. Макконнелл К.Р. Мікроекономіка / К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю. – Львів: Просвіта, 1999. – С.77-95, 224-226, 258-263, 274-275, 285-287, 302-307.

Тема 6. Економічна роль держави.

Держава як економічний суб'єкт. Держава і економічна система. Еволюція поглядів на роль держави в економіці. Інструменти впливу держави на економіку. Традиційні економічні функції держави. Нові економічні функції держави. Стабілізаційна політика.

Державні фінанси. Структура державних фінансів. Державний бюджет. Доходи державного бюджету. Податки та їхні види. Державні видатки. Дефіцит бюджету та способи його збалансування.

Державний борг та його наслідки. Суть і складники державного боргу. Рівень державного боргу країни. Вплив державного боргу на національну економіку. Зовнішня заборгованість. Криза зовнішньої заборгованості. Дефолт. Напрями полегшення тягаря зовнішньої заборгованості.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: у 2 кн. – Кн.1.: Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка / [С.М.Панчишин, П.І.Островерх, В.Б.Буняк та ін.]; за ред. С.Панчишина і П.Островерха. – 4-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2009. – С. 212-226.
2. Вступ до економічної теорії: Підручник. – Вид. третє, доповнене / [З.Ватаманюк, С.Панчишин, С.Кудин та ін.]; за ред. З.Ватаманюка. – Львів: “Новий Світ – 2000”, 2006. –С. 237-280.
3. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / [З.Ватаманюк, С.Панчишин, В.Буняк та ін.]; за ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К: Альтернативи, 2001. – С. 110-113.
4. Макконнелл К.Р. Макроекономіка / К.Р.Макконнелл, С.Л.Брю. – Львів: Просвіта, 1997. – С.104-122.
5. Економічна теорія: політекономія. Підручник/ За ред.В.Д.Базилевича. – К.: Знання-Прес, 2008. – С.196-200, 476-492.
- 6.

Тема 7. Фірма як економічний суб'єкт.

Суть, ознаки та розміри фірми. Суть та ознаки фірми. Розміри фірм та підприємств. Організаційно-правові форми фірм.

Капітал підприємства. Витрати і прибуток. Основний і оборотний капітал. Фізичне і моральне зношення капіталу. Амортизація. Види витрат виробництва. Напрями обліку бухгалтерських витрат. Постійні і змінні витрати. Граничні витрати. Суть і види виторгу

фірми. Економічний і бухгалтерський прибуток. Інвестиції. Напрями максимізації прибутку і його роль у розвитку національної економіки.

Підприємницька діяльність. Суть, види і принципи підприємницької діяльності. Функції підприємництва. Менеджмент і маркетинг у підприємницькій діяльності. Економіко-правові засади розвитку підприємництва в Україні.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: у 2 кн. – Кн.1.: Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка / [С.М.Панчишин, П.І.Островерх, В.Б.Буняк та ін.]; за ред. С.Панчишина і П.Островерха. – 4-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2009. – С. 227-245.
2. Вступ до економічної теорії: Підручник. – Вид. третє, доповнене / [З.Ватаманюк, С.Панчишин, С.Кудин та ін.]; за ред. З.Ватаманюка. – Львів: “Новий Світ – 2000”, 2006. – С. 281-291; 328-360.
3. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / [З.Ватаманюк, С.Панчишин, В.Буняк та ін.]; за ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К: Альтернативи, 2001. – С. 102-105.
4. Економічна теорія: політекономія. Підручник/ За ред. В.Д.Базилевича. – К.: Знання-Прес, 2008. – С.267-315.

Тема 8. Економіка домогосподарства.

Функції домогосподарств та їхні доходи. Суть домогосподарства. Функції домогосподарств у національній економіці. Доходи домогосподарств. Грошові і натуральні доходи. Використовувані доходи. Бюджет домогосподарства. Видатки домогосподарств.

Споживання і заощадження домогосподарств. Інструментарій для аналізу споживання і заощадження. Чинники, що впливають на споживання. Поведінка споживача. Заощадження та майно домогосподарств. Активи вищої і нижчої цінності. Диверсифікація активів. Особливості споживання і заощадження домогосподарств в Україні.

Економічна нерівність і соціальний захист населення. Диференціація доходів домогосподарств. Родинний розподіл доходів. Бідність і багатство. Показники диференціації доходів населення. Крива Лоренца. Коефіцієнт Джині. Мінімальна заробітна плата. Політика соціального захисту населення.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: у 2 кн. – Кн.1.: Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка / С.М.Панчишин [та ін.]; за ред. С.Панчишина і П.Островерха. – 4-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2009. – С. 245-260; 355-357.
2. Вступ до економічної теорії: Підручник. / З.Ватаманюк [та ін.]; за ред. З.Ватаманюка. – Вид. третє, доповнене – Львів: “Новий Світ – 2000”, 2006. – С.361-378.
3. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / З.Ватаманюк [та ін.]; за ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К: Альтернативи, 2001. – С. 102-105.
4. Панчишин С.М. Макроекономіка. – К.: Либідь, 2005. – С.86-92, 98-121.
5. Економічна теорія: політекономія. Підручник/ За ред. В.Д.Базилевича. – К.: Знання-Прес, 2008. – С.320-346.

Змістовий модуль 3. Основи макроекономіки та місце вітчизняної економіки у світовому господарстві.

Тема 9. Основні макроекономічні показники.

Валовий внутрішній продукт як основний показник обсягу національного виробництва. Національне рахівництво. Валовий внутрішній продукт (ВВП). Номінальний і реальний ВВП. Методологія обчислення ВВП. Додана вартість.

Методи обчислення ВВП. Валовий внутрішній продукт як сума видатків. ВВП як сума доходів. Факторні доходи. Амортизація і непрямі податки. Інші показники обсягу національного виробництва.

Показники динаміки реального ВВП (економічного зростання). Темпи росту і темпи приросту ВВП. Подушний ВВП і його рівень у різних країнах. Стадії демографічного переходу. Показники рівня економічного розвитку країни. Економічне зростання різних груп країн та України у ХХ – на початку ХХІ ст.

Показники рівнів зайнятості та цін. Зайняті і безробітні. Рівень безробіття. Види безробіття. Повна зайнятість. Природна норма безробіття. Індекс споживчих цін (ІСЦ). Дефлятор ВВП.

Показники зовнішньоекономічної діяльності держави. Рівень відкритості економіки. Платіжний баланс та його статті. Інші показники сфери зовнішньоекономічних зв'язків.

Сукупний попит і сукупна пропозиція. Сукупні видатки та їх складники. Мультиплікатор видатків. Сукупний попит і його крива. Нецінові чинники сукупного попиту. Сукупна пропозиція. Крива та нецінові чинники сукупної пропозиції. Рівновага сукупного попиту і сукупної пропозиції. Збурення сукупного попиту та сукупної пропозиції.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – К.: Знання, 2006. – С. 302 – 315; 389 – 391; 398 – 401; 407 – 418; 315 – 329; 497 – 508.
2. Панчишин С. М. Макроекономіка. – К.: Либідь, 2005. – С. 49 – 62; 141 – 149; 156 – 158; 165 – 177; 62 – 69; 253 – 263; 493 – 501.
3. Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Баластрик Л. О. Макроекономіка / За ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання, 2004. – С. 70 – 126; 331 – 339.
4. Панчишин С. М. Макроекономіка: тести і задачі. – К.: Либідь, 2002. – С. 16 – 27.

Тема 10. Макроекономічна нестабільність та її подолання.

Економічні коливання. Безробіття. Сутність та прояви макроекономічної нестабільності. Економічні коливання. Фази ділового циклу. Причини економічних коливань. Втрати від безробіття і його причини. Соціально-економічні наслідки безробіття. Закон Оукена. Державна політика зниження природної норми безробіття.

Інфляція як прояв макроекономічної нестабільності. Суть інфляції та її види. Соціально-економічні наслідки інфляції. Причини інфляції. Інфляція як багатofакторний процес. Методи боротьби з інфляцією. Особливості розвитку інфляції у країнах з перехідною економікою. Причини розвитку гіперінфляції в Україні у 1993 р. та її подолання.

Стабілізаційна політика. Суть, види і завдання стабілізаційної політики. Основні цілі, знаряддя і види монетарної політики. Центральний банк та його функції. Суть, знаряддя і види фіскальної політики. Дискусія щодо стабілізаційної політики. Правила проведення монетарної і фіскальної політики.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – К.: Знання, 2006. – С. 543 – 550; 554 – 563; 576 – 588; 595 – 605; 623 – 630; 648 – 653; 669 – 675.
2. Панчишин С. М. Макроекономіка. – К.: Либідь, 2005. – С. 296 – 299; 311 – 316; 329 – 341; 348 – 359.

3. Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Баластрик Л. О. Макроекономіка / За ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання, 2004. – С. 387 – 530.
4. Панчишин С. М. Макроекономіка: тести і задачі. – К.: Либідь, 2002. – С. 93 – 112.

Тема 11. Вітчизняна економіка у світовому господарстві.

Потенціал та структура економіки України. Природно-ресурсний, трудовий та інтелектуальний потенціал вітчизняної економіки. Необхідність та перехід економіки України до ринку. Нинішня структура економіки. Паливно-енергетичні проблеми. Геополітичні інтереси України.

Економічні основи світового господарства. Причини становлення і суть світової економіки. Міжнародний поділ праці і його чинники. Глобалізація господарського життя. Основні форми міжнародних економічних відносин.

Зовнішня торгівля і зовнішньоторгівельна політика. Класичні та сучасні теорії зовнішньої торгівлі. Основні риси зовнішньої торгівлі в сучасних умовах. Зовнішня торгівля України та її перспективи. Суть, види та інструментарій зовнішньоторгівельної політики. Аргументи на користь протекціонізму та проти нього. Міжнародні організації з регулювання зовнішньої торгівлі. СОТ.

Міжнародний рух капіталів та міжнародна міграція робочої сили. Прямі і портфельні інвестиції. Транснаціональні корпорації та їх місце в економіці України. Суть, причини та наслідки трудової міграції. Наслідки трудової міграції для України. Науково-технічне співробітництво країн та участь у ньому України.

Міжнародні валютно-фінансові відносини. Валюта та її конвертованість. Плаваючі та фіксовані валютні курси. Чинники, що впливають на плаваючий валютний курс. Міжнародні валютно-фінансові організації. Міжнародний валютний фонд (МВФ) і Світовий банк. Динаміка курсу гривні.

Міжнародна економічна інтеграція. Суть, завдання регіональної економічної інтеграції та її форми. Провідні міжнародні регіональні економічні об'єднання. ЄС і НАФТА. Міжнародні галузеві об'єднання. ОПЕК. Інтеграція України у світову економіку. Глобальні проблеми сучасності.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – К.: Знання, 2006. – С. 261 – 268; 683 – 724; 261 – 298.
2. Вступ до економічної теорії. Підручник / За ред. З. Ватаманюка. – Львів: Новий Світ–2000, 2006. – С. 379 – 437.
3. Економічна теорія: політ економія. Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. К.: Знання – Прес, 2004. – С. 497 – 555.
4. Панчишин С. М. Макроекономіка. – К.: Либідь, 2005. – С. 435 – 443; 457 – 470.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Методологія економічної теорії та ринкова економіка.												
Тема 1. Економічна теорія як наука	24	6	4	–	–	14	26	2	2	–	–	22
Тема 2. Загальні основи економіки	24	6	4	–	–	14	24	2	–	–	–	22
Тема 3. Форма виробництва та економічна система	24	6	4	–	–	14	26	4	–	–	–	22
Тема 4. Ринкова економіка	26	6	6	–	–	14	26	4	–	–	–	22
<i>Разом – зм. модуль 1</i>	<i>98</i>	<i>24</i>	<i>18</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>56</i>	<i>102</i>	<i>12</i>	<i>2</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>88</i>
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Ринковий механізм та економічні суб'єкти у відкритій економіці.												
Тема 5. Ринковий механізм	24	6	4	–	–	14	32	4	2	–	–	26
Тема 6. Економічна роль держави	20	4	2	–	–	14	24	4	–	–	–	20
Тема 7. Фірма як економічний суб'єкт	24	6	4	–	–	14	22	2	–	–	–	20
Тема 8. Економіка домогосподарства	22	4	4	–	–	14	22	2	–	–	–	20
<i>Разом – зм. модуль 2</i>	<i>90</i>	<i>20</i>	<i>14</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>56</i>	<i>100</i>	<i>12</i>	<i>2</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>86</i>
Модуль 3												
Змістовий модуль 3. Основи макроекономіки та місце вітчизняної економіки у світовому господарстві.												
Тема 9. Основні макроекономічні показники	38	10	8	–	–	20	30	4	–	–	–	26
Тема 10. Макроекономічна нестабільність та її подолання	20	6	4	–	–	10	26	4	–	–	–	22
Тема 11. Вітчизняна економіка у світовому господарстві	40	10	8	–	–	22	30	4	–	–	–	26
<i>Разом – зм. модуль 3</i>	<i>98</i>	<i>26</i>	<i>20</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>52</i>	<i>86</i>	<i>12</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>74</i>
Усього годин	288	70	52	–	–	166	288	36	4	–	–	248

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Економічна теорія як наука	4	2
2	Загальні основи економіки	4	-
3	Форма виробництва та економічна система	4	-
4	Ринкова економіка	6	-
5	Ринковий механізм	4	2
6	Економічна роль держави	2	-
7	Фірма як економічний суб'єкт	4	-
8	Економіка домогосподарства	4	-
9	Основні макроекономічні показники	8	-
10	Макроекономічна нестабільність та її подолання	4	-
11	Вітчизняна економіка у світовому господарстві	8	-
Разом:		52 год.	4 год.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Економічна теорія як наука	14	22
2	Загальні основи економіки	14	22
3	Форма виробництва та економічна система	14	22
4	Ринкова економіка	14	22
5	Ринковий механізм	14	26
6	Економічна роль держави	14	20
7	Фірма як економічний суб'єкт	14	20
8	Економіка домогосподарства	14	20
9	Основні макроекономічні показники	20	26
10	Макроекономічна нестабільність та її подолання	10	22
11	Вітчизняна економіка у світовому господарстві	22	26
Разом:		164 год.	248 год.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Форми проведення поточного контролю: усне опитування студентів, вирішення практичних завдань тощо.

Проміжний контроль відбувається у вигляді тестового модуля.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового заліку. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту.

8. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Приклад розподілу балів, які отримують студенти (для заліку)

Поточне тестування та самостійна робота				Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль №1					
T1	T2	T3	T4		100
50				50	

T1, T2 ... T4 – теми змістових модулів

Приклад розподілу балів, які отримують студенти (для екзамену)

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3				
T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	100
25			25			50	

T5, T2 ... T11 – теми змістових модулів

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків):

- максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів;
- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку		Залік
A	90 – 100	5	Відмінно	Зараховано
B	81-89	4	Дуже добре	
C	71-80		Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60		Достатньо	

9. Методичне забезпечення

1. Плани практичних занять для студентів юридичного факультету / За ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 74 с.

2. Тестові завдання (відкрита частина) на іспит з навчальної дисципліни “Основи економічної науки” для студентів першого курсу економічного факультету (зимова екзаменаційна сесія 2016-2017 н.р.) [Електронний ресурс]. – Львів: Економічний факультет ЛНУ імені Івана Франка, 2010.*
3. Економічна теорія: практикум (тести і задачі): навч. посібник [О.Ватаманюк, Є.Майовець, М.Стирський та ін.]; за ред.. О.З.Ватаманюка. – Львів: Інтелект-захід, 2010. – 374с.
4. Стирський М.В. Вступ до економічної теорії: Практикум. / М.В.Стирський. – Видання друге, випр. і доп. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 78с.

* Відкрита частина тестових завдань з курсу “Основи економічної науки” у електронному вигляді передається студентам лектором на початку навчального семестру.

10. Рекомендована література

Базова

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Підручник.: у 2 кн. – Кн.1.: Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка / [С.М.Панчишин, П.І.Островерх, В.Б.Буняк та ін.]; за ред. С.Панчишина і П.Островерха. – 4-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2009. — 723с.
2. Вступ до економічної теорії: Підручник. – Вид. третє, доповнене / [З.Ватаманюк, С.Панчишин, С.Кудин та ін.]; за ред. З.Ватаманюка. – Львів: “Новий Світ – 2000”, 2006. – 504с.
3. Економічна теорія: політекономія. Підручник/ За ред..В.Д.Базилевича. – К.: Знання –Прес, 2008. – 687 с.
4. Економічна теорія: практикум (тести і задачі): навч. посібник [О.Ватаманюк, Є.Майовець, М.Стирський та ін.]; за ред.. О.З.Ватаманюка. – Львів: Інтелект-захід, 2010. – 374с.
- Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / [З.Ватаманюк, С.Панчишин, В.Буняк та ін.]; за ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К: Альтернативи, 2001. – 608с.
6. Економічна теорія: практикум (тести і задачі). Навчальний посібник / За ред. О. Ватаманюка. – Львів:»Інтелект-Захід», 2010. – 374 с.
7. Макконнелл К.Р. Макроекономіка / К.Р.Макконнел, С.Л.Брю. – Львів: Просвіта, 1997. – 672с.
8. Макконнелл К.Р. Мікроекономіка / К.Р.Макконнел, С.Л.Брю. – Львів: Просвіта, 1999. – 650с.
9. Економічна теорія: Плани практичних занять для студентів юридичного факультету / За ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 74 с.
10. Стирський М.В. Вступ до економічної теорії: Практикум. / М.В.Стирський. – Видання друге, випр. і доп. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 78с.

Допоміжна

1. Економічна теорія : навчальний посібник / О.В. Стефанишин [та ін.] ; Міністерство освіти і науки України, Львівський національний університет імені Івана Франка. - Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. - 335 с.
2. Економічна теорія : навчально-методичний комплекс для студентів неекономічних спеціальностей / С.В. П'ясецька-Устич, В.М. Герзанич ; Міністерство освіти і науки України, Державний вищий навчальний заклад “Ужгородський національний університет”, Інститут економіки та міжнародних відносин, Кафедра економічної теорії. - Ужгород : Ліра, 2014. - 122 с.
3. Економічна теорія : навчальний посібник / Г.І. Скорик, В.В. Барінов, М.Б. Швецова ; Міністерство освіти і науки, Національний університет “Львівська політехніка”. - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. - 185 с.
4. Економічна теорія : навчальний посібник / О.М. Стрішенець, В.І. Лішук, Л.В. Єлісеєва ; Міністерство освіти і науки України, Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. - Луцьк : Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2014. - 236, [3] с.
5. Економічна теорія : навчальний посібник / Н.І. Холявко, О.І. Гонти ; Міністерство освіти і науки України, Навчально-науковий інститут економіки Чернігівського національного технологічного університету. - Чернігів : Чернігівський національний технологічний університет, 2014. - 218 с.

6. Мацелюх Н. П. Економічні теорії в системі наукових економічних знань : навч. посібник / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко. - 2-ге вид., перероб. та доп. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 226 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Інститут економіки і прогнозування НАН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу з: <http://www.ief.org.ua>
2. Бібліотека імені В.Вернадського. [Електронний ресурс]. - Режим доступу з: <http://www.nbu.gov.ua>
3. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу з: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Міжнародний центр перспективних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу з: <http://www.icps.kiev.ua>